

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szilágyi István ügyvéd (fél címe 2) által képviselt felperes neve (....) felperesnek, a dr. Beleznyai Zsolt ügyvéd (....) által képviselt I.rendű alperes neve (....) I. rendű, II.rendű alperes neve (....) II. rendű, III.rendű alperes neve (III.rendű alperes címe) III. rendű, I.rendű alperes neve Bt. (....) IV. rendű és V.rendű alperes neve (....) V. rendű alperesek ellen szerzői jogsértés megállapítása és jogkövetkezményeinek alkalmazása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2014. szeptember 30. napján kelt, 25.P..../2009/69. számú ítélete ellen a felperes 70. sorszám alatti fellebbezése és az I-IV. rendű alperesek Pf/4. sorszám alatti csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az I. rendű alperes, valamint a II. és III. rendű alperesek jogelődje megsértették a felperes szerzői vagyoni jogait azzal, hogy a felperes „E...” című zeneműve refrénjét átdolgozták és felhasználták az általuk írt „S...” című zeneművük refrénjeként.

Köteles a felperesnek 15 napon belül az I. rendű alperes 100.000 (Százezer) forintot, míg a II. és III. rendű alperes egyetemlegesen ugyancsak 100.000 (Százezer) forintot megfizetni. A további jogsértés megállapítására és jogkövetkezmények alkalmazására irányuló keresetet elutasítja.

A 214.700 (Kétszáztizennégyezer-hétszáz) forint le nem rótt kereseti illetékből 10.700 (Tízezer-hétszáz) forintot az I., II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek az államnak külön felhívásra megfizetni, míg 204.000 (Kétszáznégyezer) forintot az állam visel.

Az állam által előlegezett 225.000 (Kétszázhuszonötezer) forint költségből az I., II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek 11.250 (Tizenegyezer-kétszázötven) forintot a Fővárosi Törvényszék költségvetési elszámolási számlájára a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatal felhívásában megjelölt módon befizetni. A fennmaradó 213.750 (Kétszáztizenháromezer-hétszázötven) forintot az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I-IV. rendű alpereseknek 45.600 (Negyvenötezer-hatszáz) forint csatlakozó fellebbezési illetékből és 40.000 (Negyvenezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt 160.800 (Százhatvanezer-nyolcszáz) forint fellebbezési illetékből az I., II. és III. rendű alperesek 10.000 (Tízezer) forintot kötelesek egyetemlegesen megfizetni az államnak külön felhívásra, míg a fennmaradó 150.800 (Százötvenezer-nyolcszáz) forintot az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes, valamint a II. és III. rendű alperesek jogelődje, Z... I... megsértették a felperes személyhez fűződő szerzői jogát, amely az „E...” című felperes által szerzett zeneműhöz fűződik azzal, hogy az I. rendű alperes és Z... I... a felperesi zenemű refrénjét az általuk írt „S...” című zeneművük refrénjeként felhasználták akként, hogy új szöveget írtak hozzá.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 267.241 forintot. Kötelezte a IV. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 370.361 forintot. Rögzítette, hogy amennyiben ezen összegű követelés a IV. rendű alperestől behajthatatlan, úgy az I. rendű alperes köteles azt megfizetni a felperesnek. Kötelezte a II. és III. rendű alpereseket, hogy egyetemlegesen 15 napon belül fizessenek meg a felperes részére 561.431 forintot. Megállapította, hogy a II. és III. rendű alperesek a fenti tartozásért Z... I... hagyatékából és annak hasznaiból rájuk eső rész erejéig felelnek. Eltiltotta az I-IV. rendű alpereseket a további jogsértéstől, egyúttal a jogsértés abbahagyására kötelezte.

Az elsőfokú bíróság a keresetet ezt meghaladóan elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az V. rendű alperesnek 12.700 forint perköltséget.

A le nem rótt 255.400 forint illetékről akként rendelkezett, hogy abból 148.807 forintot az állam visel, 36.000 forintot az I-II-III. rendű alperesek egyetemlegesen, 16.035 forintot az I. rendű alperes, 22.222 forintot a IV. rendű alperes, 33.686 forintot pedig a II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek az államnak külön felhívásra megfizetni.

Megállapította, hogy amennyiben a 22.222 forint összegű illeték a IV. rendű alperestől behajthatatlan, úgy az I. rendű alperes köteles azt megfizetni az államnak külön felhívásra.

Az állam által előlegezett 225.000 forint költségről akként rendelkezett, hogy abból 130.500 forintot az állam visel, 47.500 forintot az I. rendű alperes, további 47.500 forintot a II. és III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek a Fővárosi Törvényszék Gazdasági Hivatalának költségvetési-elszámolási számlájára a felhívásban megjelölt módon befizetni.

Az ítélet tényállása szerint a felperes előadóművész és zeneszerző, aki 1986-ban szerezte az „E...” című zeneszámot. Az I. rendű alperes és Z... I... 1999-ben szereztek a „S...” című zeneművet, amelyet a W... M... H... Kft. kiadó jelentetett meg a „D...” című albumon. Az I. rendű alperes zeneszerző, szövegíró, előadóművész, egyúttal beltagja a IV. rendű alperesi betéti társaságnak, mely gazdasági társaság részére szolgáltatva nem pénzbeli hozzájárulásként - apportként - a „S...” című zenemű tekintetében fennállt vagyoni értékű szerzői jogát. Z... I... előadóművész és szövegíró 2001. január 2. napján elhunyt, törvényes örökösei a gyermeke, a III. rendű alperes, továbbá volt házastársa, a II. rendű alperes. Az V. rendű alperes, mint egyéni cég a S... M... B... Z... jogutódja. A II-III-IV. rendű alperesek 2001. május 15-én szerződést kötöttek az V. rendű alperes jogelődjével kotta kiadás céljából, többek között a „S...” című zeneműre vonatkozóan, amely szerződés releváns részeit ismertette az ítélet.

Rögzítette továbbá tényként, hogy az E... J... I... tájékoztatása szerint a „S...” című hangfelvétel után Z... I... részére 58.160 forint került kifizetésre, míg az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda szerint e zeneműre 801.722 forint az I. rendű alperes, 1.502.707 forint Z... I..., illetve jogutódai, a II-III. rendű alperes, 1.111.082 forint a IV. rendű alperes és 105.425 forint az V. rendű alperes és jogelődje részére került kifizetésre.

A felperes módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes, valamint a II. és III. rendű alperesek jogelődje, Z... I... a felperesnek a név feltüntetéséhez, a mű egységéhez és

az átdolgozáshoz fűződő szerzői jogát megsértették azzal, hogy engedélye nélkül felhasználták az „E...” című szöveges zenemű refrénjét a „S...” című zeneműjükben oly módon, hogy a felperes által írt zenét új szöveggel tették a saját műjük refrénjévé. Kérte az alperesek kötelezését a gazdagodás visszatérítésére, ezen belül az I. és IV. rendű alpereseket egyetemlegesen 1.912.804 forint, a II. és III. rendű alpereseket egyetemlegesen 1.502.707 forint, az I-II-III. és V. rendű alpereseket egyetemlegesen 105.425 forint, a II. és III. rendű alpereseket egyetemlegesen 58.164 forint megfizetésére, valamennyi alperest a jogsértés abbahagyására kötelezésre és a további jogsértéstől való eltiltásra kérte kötelezni.

Emellett annak tüzésére kérte az alpereseket kötelezni, hogy a felperest a „S...” című szöveges zenemű szerzőtársaként tüntessék fel az Artisjus Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület nyilvántartási adatbázisában és a zenemű szerzésügyi adatait ekként módosítsák. Kérte arra is kötelezni az alpereseket, hogy a „S...” című szöveges zenemű tekintetében ne vonják kétségbe a felperes szerzői minőségét.

További kereseti kérelme a II-III. és IV. rendű alperesek, valamint az V. rendű alperes jogelődje között 2011. május 15-én megkötött felhasználási szerződés részbeni érvénytelenségének megállapítására irányult.

Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állították, hogy nincs egyezőség a két mű között, nem követtek el szerzői jogsértést, vitatták a gazdagodás összecszerűségét és a beszerzett szakértői vélemény kapcsán elfogultsági kifogással éltek.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét részben alaposnak találta.

Határozatát a Pp. 123. §-ára, 206. §-ának (1) bekezdésére, 163. §-ának (2) bekezdésére, és 164. §-ának (1) bekezdésére, a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (Szt.) 1. § (3) bekezdésére, 4. §-ának (1) bekezdésére, 5. §-ának (1) bekezdésére, 12. §-ának (1) bekezdésére, 13-ára, 94. §-ának (1) bekezdés b) és e) pontjaira, 101. §-ának (2) bekezdésére, a Ptk. 200. §-ának (2) bekezdésére, 239/A. § (1) bekezdésére, 677. §-ának (1) bekezdés c) pontjára, 679. § (1) bekezdésére, 683. § (1) bekezdésére, valamint a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 108. §-ának (1) bekezdésére alapította.

A felperes indítványára kirendelte a Szerzői Jogi Szakértő Testületet, amely által adott szakvéleménnyel szemben az alperesek elfogultsági kifogással éltek, ezt azonban az elsőfokú bíróság elutasította (28.), a szakvéleményt aggálytalannak fogadta el és az abban foglaltakat döntése alapjául vette. A szakvélemény alapján tényként állapította meg a perbeli zeneművek refrénjének egyezőségét. T... L... tanúvallomásaival igazoltnak látta, hogy Z... I... a „S...” című zenemű megalkotását megelőzően ismerte a felperes „E...” című művét. E tényre vonatkozóan S... I..., P... A..., A... L..., J... Z... tanúk meghallgatását mellőzte, A... L... és M... M... csatolt nyilatkozatát pedig a fél szakmai előadásaként értékelte, amely a szakvéleményben foglaltakat nem vonta kétségbe.

Mindezek alapján azt állapította meg, hogy az I. rendű alperes és Z... I... megsértették a felperes személyhez fűződő szerzői jogát azzal, hogy az „E...” című zenemű refrénjét az általuk írt „S...” című zeneműjük refrénjeként használták fel akként, hogy új szöveget írtak hozzá. E magatartás a felperes névfeltüntetésének jogát és a mű egységének védelméhez fűződő szerzői jogát sértette, egyúttal a felperes művének engedély nélküli megváltoztatását eredményezte.

Ugyanakkor elutasította az átdolgozás megállapítására irányuló kereseti kérelmet, kifejtve, hogy az átdolgozás joga a szerző vagyoni jogainak körébe tartozik, ami akkor valósul meg, ha új, egyedi mű keletkezik, ami azonban az alperesi zenemű esetében hiányzik, ezért az átdolgozás nem merülhet fel.

A jogsértés objektív jogkövetkezményeként kötelezte az alpereseket annak abbahagyására és eltiltotta őket a további jogsértéstől. Elutasította azonban a felperes, mint szerzőtárs feltüntetésére vonatkozó kereseti kérelmet, mert az Szjt. ilyen jogkövetkezményt nem szabályoz, de álláspontja az volt, hogy a közös jogkezelő szervezet nyilvántartási adataiban való változás átvezetéséhez az ítéletben foglalt megállapítás kellő alapul szolgál.

A gazdagodás visszatérítésére irányuló kereset tekintetében határozatát a közös jogkezelő szervezetek tájékoztatására alapította. Abból indult ki, hogy a „S...” című hangfelvétel az I. rendű alperes, Z... I... és a felperes közös szerzői műve, így a jogdíj összegét az Szjt. 5. §-ának (1) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján - amely szerint több szerző közös művén a szerzői jog együttesen és kétség esetén egyenlő arányban illeti meg a szerzőtársakat - osztotta fel az I. rendű alperes, Z... I... és a felperes között. Erre tekintettel megállapította, hogy a II. és III. rendű alperesek a jogdíjak Z... I...re eső részének 1/3 része tekintetében egyenlő arányban felelnek a hagyaték tárgyaival és annak hasznaival. Az I. és IV. rendű alperesek egyetemleges marasztalására irányuló kérelem teljesítésére nem látott alapot, mert a beltág a társasági vagyon által nem fedezett kötelezettségekért csak azok behajthatatlansága esetén felel. Az V. rendű alperes részére befolyt jogdíjakat a gazdagodás mértékének megállapításánál vette figyelembe oly módon, hogy annak 1/3 része a további alperesek marasztalásának rájuk eső részét növelte. Ezt meghaladóan a marasztalási keresetet elutasította.

Nem találta alaposnak a II., III. és IV. rendű alperesek által az V. rendű alperes jogelődjével kotta kiadására irányulóan kötött szerződés semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet. Kifejtette, hogy a magyar jog szerint a zeneművek kottájának forgalmazása megengedett, a szerződés célzott joghatása a jogrenddel nem ellentétes, így annak megkötése nem minősül tilosnak, a felperesnek a szerződés részleges érvénytelensége megállapítására irányuló kereseti kérelmét ezért nem látta teljesíthetőnek.

A határozattal szemben a felperes fellebbezéssel élt, az alperesek csatlakozó fellebbezést terjesztettek elő.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a keresete szerinti döntés meghozatalát kérte.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság csak a felperes személyhez fűződő szerzői jogának sérelmét állapította meg és a szerzői vagyoni jogainak sérelmét nem, holott az alperesek a zenemű refrénjét engedély nélkül használták fel amiből jövedelemre tettek szert, míg jogsértő magatartásuk eredményeként a felperes az őt megillető jogdíjaktól elesett.

Vitatta a fellebbezés az elsőfokú bíróság által megítélt gazdagodás visszatérítés összecszerűségét is. Hangsúlyozta, hogy a jogsértés által elért jövedelemelvonás felróhatóságtól független, objektív kategória, emellett bizonyítást nyert a perben, hogy Z... I... pályája kezdetén ismerte, sőt repertoárján tartotta a felperes dalát a C... B...ban. Az I. rendű alperesnek is ismernie kellett a perbeli zeneművet, mivel a felperessel közös turnékon, fellépéseken lépett fel, ahol a felperes zenekarával előadta e dalt. Emellett tévesen értelmezte a gazdagodást profitként, hiszen a perbeli tényállásban költség fel sem merülhet. Indokolatlanul döntött, amikor a 3. pont alatt előterjesztett kereseti kérelemnek csak részben adott helyt.

Az elsőfokú bíróság megállapításra vonatkozó ítéletét végrehajthatatlannak találta, mert nem vette figyelembe, hogy egy ún. kisjogos zenemű esetében a zeneműhöz fűződő szerzői vagyoni jogokat

nem a szerzők, hanem törvényi felhatalmazás alapján az Artisjus gyakorolja, az Artisjus azonban a megállapítási ítélettel nem tud mit kezdeni, legfeljebb a jövőre nézve módosíthatja a nyilvántartásának adatait a jogerős ítélet alapján. További álláspontja szerint jogsértő és érdemben helytelen az elsőfokú ítélet ezért is, mert nem kötelezte az alpereseket arra, hogy tűrjék el és ne vonják kétségbe a felperes szerzőségét és az Artisjus ennek megfelelően módosítsa adatbázisa szerzőségi adatait.

Kifogásolta a szerződés érvénytelenségével kapcsolatos kereseti kérelmet érintő döntést is azzal, hogy a magyar jogrendnek nem lehet célja, hogy egy szerzői jogot sértő mű felhasználására kötött szerződést megfelelőnek tekintsen. A szerzői jogsértés büntető törvénykönyvi tényállás, így nyilvánvalóan jogszabályi rendelkezésbe ütközik annak felhasználására szerződést kötni, a semmisség megállapításának jogi alapja így adott.

Végül támadta a perköltségre vonatkozó rendelkezést is azzal, hogy az elsőfokú ítélet tévesen kötelezte őt az V. rendű alperes számára 12.700 forint perköltség megfizetésére annak ellenére, hogy teljes személyes költségmentességben részesült.

Az I-IV. rendű alperesek csatlakozó fellebbezésükben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének teljes terjedelemben történő elutasítását kérték.

Kifejtették, hogy a perbeli zenemű zeneszerzője az I. rendű alperes volt, Z... I... csupán a dal szövegét írta, így elméleti lehetősége sem áll fenn annak, hogy a felperesi zenemű refrénjét használta fel. A tényleges zeneszerző, az I. rendű alperes ugyanakkor soha nem lépett fel vagy turnézott a felperessel, így a perben nem nyert bizonyítást, hogy ő maga ismerte volna a felperesi zeneművet. Az I. rendű alperes dalszerzőként több száz művet jegyez, sok évtizedes pályafutása során plágium gyanújába soha nem került, valamennyi szerzeménye originális mű, életszerűtlen, hogy éppen a „S...” című szerzemény kapcsán követett volna el jogsértést.

Érvelésük szerint a beszerzett szakvélemény súlyos garanciális aggályokat vet fel, tekintettel a felperesi jogi képviselőnek a Szerzői Jogi Szakértő Testülethez fűződő viszonyára. Ezen aggályaiknak az alperesek az eljárás során több ízben hangot adtak, mert ugyanazon személyek szolgáltatott adatot az E... J... I..., illetve az Artisjus képviseletében, akik a szakvélemény elkészítésében személyesen közreműködtek. Érthetetlennek tartották az is, hogy miért mellőzte az általuk bejelentett tanúk meghallgatását az elsőfokú bíróság, elzárva őket ezáltal a bizonyítástól.

A felperes a csatlakozó fellebbezésre benyújtott ellenkérelmében az elsőfokú ítélet csatlakozó fellebbezéssel támadott részének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés részben alapos.

A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróságnak a szerződés semmisségével kapcsolatos elutasító döntésével és annak indokaival, továbbá a felperest az V. rendű alperes javára fizetendő perköltségre kötelező rendelkezésével. E részében az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helyes indokai alapján helybenhagyta, amelyekre a Pp. 254. § (3) bekezdése folytán csupán utal, azok szükségtelen megismétlése nélkül. Mindössze arra utal, hogy a felperest megillető személyes költségmentesség nem mentesít a pervesztesség esetén az ellenfélnek járó perköltség megfizetése alól.

Nem mindenben osztotta azonban az elsőfokú bíróságnak a jogsértések megállapítása és jogkövetkezmények alkalmazása tárgyában hozott döntését. Az elsőfokú ítélettel szemben nem látta fennállónak a személyhez fűződő szerzői jogok sérelmét, ugyanakkor a szerzői vagyoni jogsérelem megállapítható volt.

Az Szjt. 12. § (1) bekezdése szerint a szerzőt megilleti a jog, hogy művén és a művére vonatkozó közleményen - a közlemény terjedelmétől és jellegétől függően - szerzőként feltüntessék. A szerzőt a mű részletének átvétele, idézése vagy ismertetése esetén is meg kell jelölni. A szerző a neve feltüntetéséhez való jogot a felhasználás jellegétől függően, ahhoz igazodó módon gyakorolhatja.

A 13. § alapján a szerző személyhez fűződő jogát sérti művének mindenfajta eltorzítása, megcsonkítása, vagy a mű más olyan megváltoztatása vagy a művel kapcsolatos más olyan visszaélés, amely a szerző becsületére vagy hírnevére sérelmes.

A 29. § értelmében szerző kizárólagos joga, hogy a művét átdolgozza, illetve hogy erre másnak engedélyt adjon. Átdolgozás a mű fordítása, színpadi, zenei feldolgozása, filmre való átdolgozása, a filmalkotás átdolgozása és a mű minden más olyan megváltoztatása is, amelynek eredményeképpen az eredeti műből származó más mű jön létre.

A felperes keresetében azt sérelmezte, hogy az „E...” című zeneműve refrénjét az I. rendű alperes, illetve a II-III. rendű alperes jogelődje, Z... I... az általuk írt „S...” című zeneművük refrénjeként használták fel. Ez a magatartás azonban szerzőtársi jelleget nem hozott létre és névjogi (Szjt. 12. §) vagy integritás elleni (Szjt. 13. §) sérelemként a következők miatt nem értékelhető.

Az Szjt. 4. § (1) bekezdése szerint a szerzői jog azt illeti, aki a művet megalkotta (szerző).

Szerzői jogi védelem alatt álló mű létrejöhet több személy alkotásaként is, amelyek lehetnek származékos vagy többszerzős eredeti művek. A származékos művek, mint pl. a fordítás, átdolgozás vagy feldolgozás, egy már meglévő műre épülnek akként, hogy a módosulás eredményeként új, egyéni eredeti jellegű mű jön létre. A többszerzős eredeti művek esetében ilyen módosulás az eredetiség folytán nincs és a mű a szerzők együttes elhatározása eredményeként jöhet létre, ha valamennyien, alkotó módon, közös szándékból részt vesznek a mű létrehozásában.

A jelen per tárgyát képező „S...” című zenemű egy olyan közös mű, amely kapcsán csak az I. rendű alperes és Z... I... esetében volt megállapítható az alkotásra irányuló közös elhatározás. Nem volt vitás, hogy a dal létrehozásakor a felperes részéről ez az akarat hiányzott, sőt éppen azt állította, hogy engedélye nélkül használták fel a zeneműben az ő korábban alkotott „E...” című zeneműve refrénjét. Ez a felhasználás azonban a fentiek szerint nem hozhatott létre közös eredeti művet, ezért a felperes nem lehet társszerzője vagy szerzőtársa a „S...” című zeneműnek. Ennek folytán nem illeti meg az Szjt. 12. § (1) bekezdése szerinti jog, hogy ezen a zeneművön vagy azzal kapcsolatban szerzőként feltüntessék, az pedig fel sem merült, hogy a saját „E...” című zeneművét érintő névjogi sérelme lenne, így a felperesnek e személyhez fűződő szerzői joga tekintetében a másodfokú bíróság a jogsértést nem látta megállapíthatónak és a kereset e részét, e jogsértéshez kapcsolódó jogkövetkezmények alkalmazására irányuló igénnyel együtt - az elsőfokú ítéletet megváltoztatva - elutasította.

A felperesnek az Szjt. 13. §-ában írt, a mű sérthetetlenségéhez fűződő joga sem sérült a másodfokú bíróság álláspontja szerint, mert a kereset nem hivatkozott arra, hogy a saját műve refrénjének a felhasználása torzító, csonkító módon történt, vagy olyan módon változott meg, hogy a becsületére, hírnevére sérelmes lenne. Ellenkezőleg, az új dal társszerzőjévé kívánt válni, amiből arra lehet következtetni, hogy sem a művét, sem a művészi hírnevét nem érzi sértve. Önmagában az a körülmény, hogy a felperesi dal refrénje átdolgozva felhasználásra került az alperesi dalban, a mű

integritását nem sérti és emiatt egyéb jogkövetkezmény sem alkalmazható, ezért ebben a részben is eredményre vezetett a csatlakozó fellebbezés, ezt a keresetrészt is elutasította a másodfokú bíróság, az elsőfokú ítélet megváltoztatásával.

Az I. rendű alperes és Z... I... tevékenysége a másodfokú bíróság álláspontja szerint - figyelemmel a szakvéleményben írtakra is - az Szjt. 29. §-ában írt átdolgozásnak felel meg.

Itt jegyzi meg a másodfokú bíróság, hogy a szakvélemény aggályosságára vonatkozó fellebbezési érveket nem találta alaposnak. Az elfogultsággal kapcsolatos kifogást az elsőfokú bíróság már elbírált, és önmagában az a körülmény, hogy a szakértői testületben olyan szerzői jogi szakemberek is részt vettek, akik e tisztségük mellett azokban a jogvédő szervezetekben is dolgoznak, amelyek adatot szolgáltatnak az elért jogdíjakról, a másodfokú bíróságban kételyt nem támasztott a vélemény megalapozottságában.

A szakértői vélemény alapján megállapítható volt, miszerint mindkét perbeli zenemű egyéni, eredeti jelleggel bír, a mű megváltoztatása olyan egyéni, eredeti módon történt, hogy az eredeti műre épülve új mű született. Ez alapvető jelentőségű az Szjt. 29. §-a szerinti átdolgozás esetében, hiszen anélkül, hogy a megváltoztatás a műhöz eredeti vonást adna, csak többszörözésről lehet szó.

Megállapította a szakértői testület, hogy a két mű refrénje rendkívüli hasonlóságot mutat. A refrének dallamvezetése, harmónia-kísérete (akkord-állománya), tempója, lüktetése, hangulata gyakorlatilag azonos, kizárólag a szöveg mutat szignifikáns eltérést. A két dal ugyan más hangnemben íródott, de a hangnem nem szerzői lelemény és a mű karakterének nem meghatározó része, mert a könnyűzenei műfajban ugyanazon dal más előadó általi előadásánál szokásosan annak megfelelő hangnembe transzponálják a dalt. A kérdéses zeneművek refrénje esetében nem áll fenn számottevő különbség, a hasonlóság mértéke folytán a véletlen hasonlóság szinte kizárt.

A szakvéleményt a másodfokú bíróság is elfogadta és annak alapján megállapította, hogy az alperesi zeneműben a felperesi dal refrénjének az átdolgozása történt. A hasonlóság mértéke miatt a „S...” című dal tekintetében nem tekinthető az „E...” című zenemű csupán az alkotást ösztönző, ihlető műnek, mert nincs meg a kellő távolság a két dal refrénje között. Ezzel ellenkező következtetés M... M... írásbeli nyilatkozata - amelyet az elsőfokú bíróság helyesen a felperes saját szakmai álláspontjaként vett figyelembe - alapján sem vonható le, mert nincs szerzői jogi alapja annak, hogy nyolc taktus alatt az átdolgozás nem megállapítható, emellett ez az irat is rögzítette négy-hat taktus hasonlóságát és utalt arra is, a két dal refrénjében szereplő dallamok egymás variációi. Nem volt várható eltérő eredmény további, alperesek által indítványozott tanúk kihallgatásától sem, ezért az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási hibát annak mellőzésével.

A szerző kizárólagos jogai körébe tartozik az átdolgozás joga is, és az I. rendű alperes és Z... I... a felperesi dal refrénjének átdolgozásához nem vitásan engedéllyel nem rendelkeztek közös művük létrehozásakor, ezért a tevékenységükkel a felperes szerzői vagyoni jogait megsértették. A jogsértést a másodfokú bíróság az Szjt. 94. § (1) bekezdése alapján megállapította az I. rendű alperes és Z... I..., mint a II-III. rendű alperesek jogelődjé terhére, mivel a „S...” című dal közös művük.

A jogsértés jogkövetkezményeként a felperes követelheti az Szjt. 94. § (1) bekezdés d) pontja szerint a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését, amely az átdolgozáshoz adott engedély fejében elérhető jogdíj összegének feleltethető meg. Ez az összeg azonban nem lehet azonos az I-III. rendű alperesek által elért jogdíjjal, csak a felhasználáshoz igazodó, arányos mértékű lehet. A másodfokú bíróság a Pp. 206. §-ában írt mérlegelési jogával élve ezt az összeget - a rendelkezésre

álló adatok szerinti jogdíjak 5 %-ához közelítve - összesen 200.000 forintban látta megállapíthatónak, amelyet fele részben az I. rendű alperes, fele részben pedig Z... I... örökösei, a II-III. rendű alperesek egyetemlegesen kötelesek megfizetni. Ennyiben alapos volt a felperesi fellebbezés.

Egyéb jogkövetkezmény alkalmazását az átdolgozás kapcsán a felperes nem igényelt az utolsó keresetmódosításában (67.). A IV. rendű alperes tekintetében a jogsértés nem volt megállapítható, és a gazdagodás sem igényelhető tőle, mivel az apport a „S...” című dal vagyoni jogait érintette, amelybe nem tartozik az I. rendű alperes jogsértő magatartásának jogkövetkezménye, ezért ez is elutasított rendelkezés.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán megváltozott a pernyertesség-pervesztesség aránya is, amelynek megfelelően, a felperes mintegy 5 %-os pernyertessége alapján számolta el a másodfokú bíróság a le nem rótt kereseti illetéket és az állam által előlegezett szakértői díjat. Annak megfizetésére a Pp. 81. § (1) bekezdésének megfelelően kötelezte részben az I-III. rendű alpereseket, míg a fennmaradó részről akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli, a felperes költségmentessége folytán, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében. Mivel az elsőfokú ítélet az alperesek javára perköltség viseléséről nem rendelkezett és azt a csatlakozó fellebbezés nem támadta, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján arról nem határozott.

A másodfokú perköltségre vonatkozó rendelkezés a Pp. 81. § (1) bekezdésén alapul, azzal, hogy az I-IV. rendű alperesek közös ügyvédjének munkadíjának számítása a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §-ának (2), (5) és (6) bekezdése, valamint 4/A. §-a alapján történt.

A felperes költségmentessége folytán le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről szóló rendelkezés az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 74. §-ának (3) bekezdése alapján alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-án, valamint a 13. § (2) bekezdésén és a Pp. 81. § (1) bekezdésén alapul.

, 2015. április 16.

. Lesenyey Terézia s.k.
a tanács elnöke

. Békefiné dr. Mózsik Tímea s.k.
előadó bíró

Dr. Pullai Ágnes s.k.
bíró

A kiadmány hitelül: